צריכה שתביא עוד חמש פרידין למעלה ממין אחד, ומב' מינין תביא שש, נתנתן לכהן ואינה יודעת מה נתנה, הלך הכהן ועשה ואינו יודע מה עשה צריכה ד' פרידין לנדרה ושתים לחובתה וחטאת אחת, בן עזאי אומר ב' חטאות, א"ר יהושע זהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד וכשהוא מת קולו ז'} אימר דא"ר יהושע לאפוקה מידי מעילה, למיסק ליה לחובה מי אמר: **מתני'** (כל הפסולין שמלקו מליקתן פסולה ואינו מטמא בבית הבליעה) מלק: בשמאל או בלילה, שחט חולין בפנים וקדשים בחוץ, אינן מטמאות בבית הבליעה. *מלק בסכין, מלק: חולין בפנים, וקדשים בחוץ,

תורין

הוזקקה להביא חמש עולות יחד מתחילתה אחת לחובתה וד' לנדרה ב] וכשהביאה שני קינין אחת לנדרה ואחת לחובתה וממין אחד לא עשתה כלום לנדרה שמא אינו ממין שנדרה ובהשלמת קן שני ממין *אחד לא סגי לה שהרי קובעתו ג] לבא עם מין חובתה וא"ת תביא *קן ממין אחד ופרידה ממין שהביאה שני קינין הראשונים ד] שקרב ממנו עולות חובתה דממ"נ אם תורין נדרה הרי הביאה תורין עם מין שהביאה לחובתה ואם בני יונה נדרה הרי הביאה ב' בני יונה עם מין שקרב ממנו חובתה אם לא נפסל גוזל אחד מן הראשונים ה"נ אבל עכשיו שנפסל אחד מהם אין חבירו עולה לה כלום דג' עולות הוקבעו עליה יחד הילכך אם ב' קינים הראשונים מין אחד היו צריכה שתביא עוד ה' עולות ג' מאותו המין וב' ממין אחר ה] ד' לספק פירושה ואחד לקביעותה שקבעה להביא עולת חובתה עם נדרה וחובתה כבר קרבה ויצאה ידיה אלא שצריכה להביא מאותו המין עם נדרה מפני קביעותה : **ואם משני מינין היו תביא שש**. שאינה יודעת איזה מין קרב תחילה לחובתה שתביא ו] מאותו המין עם ד' של ספק פירושה לקביעותה הילכך תביא שש שתי תורין ושני בני יונה לספק פירושה ותור *ובני יונה לקביעותה והעוף היתר יהא נדבה : **נתנתן לכהן ואין ידוע מה נתנה**. אם תורים אם בני יונה ואם קן אחד מזה וקן אחד מזה ז] ואין ידוע מה עשה אם כולן למעלה או כולן למטה או חציין למעלה וחציין למטה נמצאת שלא יצאת אפי' ח] (ימי לידתה) שמא כולן למעלה ואין כאן חטאת או שמא כולן למטה ואין כאן עולה : **צריכה שתביא עוד ד' פרידין לנדרה**. לספק פירושה ט] ומשני מינין וב' לעולת חובתה תור ובן יונה שמא הראשונים כולן למטה נעשו ואינה יודעת מאיזה מין והכל הולך אחר החטאת [וצריכה] להביא עולה מאותו מין או שמא הראשונים חציין למעלה וחציין למטה ובקן שקרב ראשון יצאתה ידי חובתה והיא קבעה להביא עולה מאותו המין עם נדרה ואינה יודעת איזה מין היה הילכך תביא עם ספק פירושה תור ובן יונה וממה נפשך אם קן שקרב ראשון תורין היו וקרב מהן עולה למעלה והיא לחובתה הרי היא מביאה עכשיו תור עם נדרה משום קביעותה ואם מבני יונה היה והוקבע עליה להביא בן יונה עם נדרה הרי מביאתו ואם כולן למטה נעשו וצריכה להביא עולתה מאותו המין הרי מסתים שהיא מביאה עכשיו לחובתה יעלה לה אחד מהן והשני נדבה : **וחטאת** י] **אחת**. תביא מאיזה מין שתרצה משום שמא הראשונים כולן למעלה נעשו והרי יא] לו זוג ממינו לעולה מב' שהביאה חובתה מב' מינין ואע"פ שכבר קרבה עולת חובתה אין צריכה לדקדק להביא חטאת מאותו מין הראשון לרבנן דפליגי עליה דבן עזאי דקסברי הכל הולך אחר חטאת הילכך הואיל ועל כרחה היא מביאה עכשיו ב' עולות תזווג יב] לו אותה שממינו ודייה דהכי תנן פלוגתייהו במסכת קינים (פ"ב מ"ה) שהאשה שהביאה עולתה תור וחטאתה בן יונה תכפול ותביא עולתה בן יונה דהכל הולך אחר חטאת בן עזאי אומר הכל הולך אחר הראשון : **בן עזאי אומר ב' חטאות**. בן עזאי לטעמיה דאמר הכל הולך אחר הראשון וכיון דאיכא לספוקא שמא הראשונים למעלה נעשו וכבר יצאת ידי עולה צריכה להביא חטאתה מאותו המין והרי אינה יודעת מאיזה מין היה לפיכך תביא שתי חטאות מב' מינין וחטאות הללו אין נאכלות שהרי על הספק באו ואין מליקתן מליקה להתירן באכילה שמא כבר קרבה חטאתה בראשונות : **א"ר יהושע זהו שאמרו כשהוא חי קולו אחד כשהוא מת קולו ז'**. התם מפרש לה ובהא"ל קמיירי דכשהוא חי אין לו אלא קול אחד וכשהוא מת קולו שבעה כיצד קולו שבעה ב' קרניו ב' חצוצרות ב' שוקיו ב' חלילין עורו לתוף מעיים לנבלים בני מעיו לכינורות וה"ג כשנדרה תחלה ואינה יודעת מה פירשה לא יג] צריכה אלא ד' פרידין וב' לחובתה אחת לעולה ואחת לחטאת ועכשיו שהביאה כבר ד' פרידין צריכה להביא יד] ד' לנדרה וד' לחובתה מדאיירי ר' יהושע בהא ס"מ קינין ר' יהושע אמרה וקתני לעיל גבי קן סתומה ומפורשת דאין כשר אלא סתומה, ואי אמרת נמשכה ונעשית חטאת העוף תמסך ותהוי חטאת העוף : **אימר דאר"י לאפוקה מידי מעילה למיסק ליה לשם חובה מי אמר**. שהאי עולה נעשית חטאת בשביל ששינה בה : **מתנ' כל הפסולין**. בגמ' פליגי "כל" לאיתויי מאי : **ואינן מטמאין**. שמליקתן מטהרתן לפי טו] שנפסל בקדש והאי מליקתן אלו שאם עלו לא ירדו הילכך נמי לא הוו נבילה : ה"ג טז] **שחט חולין בפנים וקדשים בחוץ אינן מטמאין בבית הבליעה**. אף על גב דבפנים אין שחיטה לעוף וכן בעוף קדשים אין שחיטה *בכל מקום אין מטמאין כדיליף בברייתא בגמרא ושחט קדשים בפנים דלא קתני אמרינן בגמ' דאתיא בזה הכלל : **מלק בסכין**. ומליקה לא הויא דבעצמו של כהן בעינן, ושחיטה לא הויא כדאמרינן בהכל שוחטין (חולין דף כ:) מפני שהוא דורס *מפני שהוא מחליד יז] : **מלק חולין בפנים וקדשים בחוץ**. דלא שייכא מליקה בחולין לא בפנים ולא בחוץ והוא הדין לחולין בחוץ ובגמרא אמרינן דאתיא "בזה הכלל" :

נתנתן לכהן ואינה יודעת מה נתנה. בחנם דחק הקונטרס לאוקמה בשקבעה נדרה עם חובתה דהך בבא מיתוקמא שפיר בשלא קבעה יח] : **כשהוא** חי קולו אחד כשהוא מת קולו ז'. מפרש במסכת קינין (פ"ג מ"ו) קרניו לחצוצרות משמע דבאות שלא מן הכסף וכן משמע בפרק כל הצלמים (ע"ז דף מז. ושם) דבעי רמי בר חמא המשתחוה לבהמה קרניה מהו לחצוצרות ותימה דבהקומץ רבה (מנחות דף כח.) תניא חצוצרות היתה באה מן העשת של כסף מיהו מההיא לא קשה כולי האי דהתם בשל משה שלא היו כשרות לדורות כדמשמע התם אבל קשה ממסכת תמיד (דף נו) *דתנן ושתי חצוצרות של כסף בידם משמע דאף לדורות בשל כסף ותירץ ר"ת דשני ענייני חצוצרות היו של כהנים בשל כסף ושל לוים בשל קרני בהמה לכלי שיר ועוד י"ל דחצוצרות דקינים ודמסכת ע"ז היינו שופר כדאמר בסוף במה מדליקין (שבת דף לו.) ובפרק לולב הגזול (סוכה דף לד.) דאישתני שמהתייהו חצוצרתא שיפורא שיפורא חצוצרתא ובסוף במה מדליקין (שבת דף לו.) איכא ברייתא שקוראה לחצוצרות שופר ומיהו קשה דבמסכת עבודה זרה איירי במכשירי קרבן כדאמר התם ועל הקרבן לא היו תוקעין בשופר אלא בחצוצרות כדכתיב ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם (במדבר י) : **אימר** דא"ר יהושע (בן לוי) לאפוקה מידי מעילה למיסק ליה לחובה מי אמר. תימה מ"ש זו מזו וי"ל דכי האי גוונא אשכחן פ"ק *דמנחות (דף יב.) דזריקה מועלת ליוצא ושירים שחסרו בין קמיצה להקטרה שאסורין באכילה והקטרתן מוציאן מידי מעילה וזריקת פיגול (ר"ל) בפ"ק דמעילה (דף ג:) דמפקא מידי מעילה אע"ג דלא עלה לשם חובה וי"מ דמדאורייתא נמשכה ונעשה חטאת גמורה ותקנתא דרבנן היא דאינו עולה לשם חובה וצ"ל דקסבר ר' יהושע אין שחיטה לעוף מן התורה וחולין בעזרה לאו דאורייתא יט] כדאמר בנזיר (דף כט.) גבי מדיר בנו בנזיר למ"ד כדי לחנכו במצות ואי נמי קסבר חולין בעזרה דאורייתא חיה ועוף לאו דאורייתא כדאשכחן כ] גבי ר"ש בפ' כיסוי הדם (חולין דף פה:) דקסבר דאורייתא ואפ"ה חיה ועוף לאו דאורייתא ולית ליה ההיא דרשה כא] בפ"ב דקדושין (דף נז: נח.) דמרבה בעופות וא"ת למ"ד לאו דאורייתא למאי איצטריך קרא לחטאת העוף באה על הספק דהא ר' יוסי בר חנינא דאמר לאו דאורייתא כדמוכח בנזיר ומצריך קרא לחטאת העוף באה על הספק וי"ל דאתא קרא למימר להביא על הספק כמו בבהמה אשם תלוי : **מלק** בשמאל או בלילה אין מטמאין בבית הבליעה. לכאורה כולה מתניתין ר"ש היא דאמר לקמן בפרק המזבח מקדש (דף פד.) שכל שפסולו בקודש אם עלה לא ירד דהא אמרינן בגמרא דמליקה המתרת את האיסור פי' דאם עלה לא ירד אינה מטמאה בבית הבליעה ומליקת לילה לר' יהודה תרד כדאמר בפ' המזבח מקדש (שם) פרט לנשחטה בלילה וכן לעיל דתנן וכולן אין מטמאין בבית הבליעה והיינו *בשחיטת דרום כב] דתרד לר' יהודה כדאמר כג] בשמעתין קמייתא דמעילה (דף ב:) אלא מתניתין ר"ש היא ותימה אי כר' שמעון האמר דמליקת שמאל מליקה גמורה היא למאי דגרס ר"ת לעיל בפ"ב (דף כד:) מלק בשמאל פסול א) ורבי כד] יהודה מכשיר וי"ל דסבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא א"נ *מודה ר' יהודה בעוף דכל שפסולו בקודש אם עלה לא ירד דהנך תלתא מיעוטי דלקמן בבהמה כתיבי ומיהו על כרחין חד מינייהו בעוף דלא תימא כל פסולי דעוף אם עלה לא ירד : **שחט** חולין בפנים וקדשים בחוץ. בגמ' נפקא לן כה] דמשום שחיטה אינה מטמאה בבית הבליעה אע"ג דאינה מתרת את האיסור : **מלק** בסכין. פירש בקונטרס ב) דמחליד לפי שנועץ ראשו של סכין משום דאינו רוצה לחתוך רוב בשר קודם הסימנין ואי אפשר לומר כן בפ' קמא דחולין (דף כ:) דהתם קרי ליה מחליד אע"ג דסלקא דעתך שחותך רוב בשר והתם פי' בקונטרס דלאחר שנתפרקו פירקי העצם כו] ניגעץ הסכין תחת העצם והויא חלדה ולפי' זה לא איירי בסכין רחבה ונראה דחשיב חלדה לפי ששוחט הסימנין ממטה למעלה ואפילו בסכין רחבה :

א) נ"ל ורבי שמעון מכשיר ב) ברש"י שלפנינו לא נמצא

טז א מיי' פ"י מהלכות פסה"מ הלכה ג :

יז ב מיי' פ"ז מהל' פסה"מ הל"א והל"ט :

יח ג מיי' פ"ז מהל' פסה"מ הל"ג ופ"ג מהל' אבות הטומאה הלכה יב :

[פ"ז מ"ג ועי' תוי"ט]

מליקה/שחיטה
פצמים אינם מטמאים בבית הבליעה
ופצמים מטמאין

גי' צ"ק דמנחות דשירים שחסרו בין כו' מידי מעילה וזריקה מועלת ליוצא ופיגול כדאמרינן בפ"ק דמעילה כו' ונמחקו לעיל תיבות דזריקה מועלת ליוצא :

אחר נ"ק

נ"א קן ופרידה ממין אחד

[בקצת נוסחאות גרסי' לכך בבא בסיום המשנה]

[חולין כו: כח.]

נ"ל ובן יונה

נ"א ידי חובתה

מכל מקום נ"ק

נ"א או

* לקמן ס:

נוסחאות רש"י כת"י

מלק בשמאל. דמליקתו פסולה דכתיב בה הכהן וכל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין: או בלילה. דכתיב ביום צותו. וכן גירסת רש"י של מהר"פ: מלק בסכין. ס"א לא מליקה ולא שחיטה היא שהרי בראשו של סכין ימלוק דהא מליקה בציפורן היא וחותך שדרה ומפרקת עד שהוא מגיע לסימן וצריך לעשות ע"י חיתוך קצת שלא יחתוך רוב בשר עד שיגיע לסימן כדאמרן בפירקין דלעיל וכשהוא עושה בסכין אי אפשר אלא בראש הסכין שקורין פונטא ונמצא מחליד כדאיתא בפרק קמא דחולין :

גליון הש"ס

תוד"ה מלק וכו' מודה ר"י בעוף. עיין לקמן דף פד ע"ב תד"ה ומנ"ל אני כו'. ועי' בריש מעילה תד"ה וכנס :

שיטה מקובצת

א] מלק בסכין כו'. פ"ה דמליקה דסכין לא מהני לטהר מידי נבילה כדמפרש בסיפא משום דלא הוי פסולו בקודש וא"ת מ"מ יטהר משום שחיטה ונהי דכבר חתך המפרקת מ"מ להוי כשוחט את הטריפה דשחיטה מטהרת מידי נבילה וי"ל דבחולין פ"ק פריך ליה ומשני מפני שהוא מחליד והוי שחיטה פסולה ופ"ה לשם לפי שהסכין נסגר בין פרקי העצם כו' וקשה דמי לא עסקינן שחותך בסכין רחבה שאינו מכוסה לכך פר"י דמשום הכי הויא חלדה לפי שחותך הסימנין לצד המפרקת דהיינו מאחוריהן דהתורה אמרה לשחוט לצד הצואר ומקרי חלדה בין סכין למעלה בין הסימן לאחוריו בין הוא למטה מן הסימנים ולא הקפידה התורה רק שיחתוך הסימן דרך שחיטה לצד הצואר דכששוחט לצד אחר שכנגדו הוי כאילו חתכו מלמטה למעלה וכמו כן אם היה שוחט מצד הצואר אפי' היו הסימנין על גבי הסכין לא הויא חלדה רק בעופא דקליל אמרינן בחולין שמא ידרוס : ב] לנדרה או להביא ששה בשתי פעמים שתי תורים עם עולת חובה ושני בני יונה ופרידה אחת ממין חובתה בקרבן אחד וכשהביאה : ג] קובעתו להביא עם : ד] הראשוני' שכבר קרב ממנו : ה] אחר שתי קינין משתי מינין לספק ותיבת ד' נמחק : ו] שתביא פרידה מאותו המין לקביעותה עם ד' של ספק פירושה הילכך תביא שש כו' ותור ובן יונה לקביעותה : ז] מזה ואינה יודעת מה עשה : ח] אפי' ידי לידתה שמא ותיבת ימי נמחק : ט] פירושה משני מינין : י] וחטאת ס"א ופרידה אחת לחטאתה אע"פ שאינה יודעת מאיזה מין היו הראשונים תביא חטאת אחת ממין שתרצה דאם הראשונים קרבו למעלה ולא יצאת ידי חטאת ולכך תביא חטאת מאחר המינין והאמר אם זה ממין הראשונים הרי זה בן זוג לעולת חובתי שקרבה כבר ואם מין אחר הוא יזדוג עם פרידת מינו שאני מביאה עמו מן השנים שהם תור ויונה שהיא מביאה באחרונה לספק עולת חובתה ורבנן דפליגי הבא עליה דבן עזאי לטעמייהו דאמרי במס' קינים האשה שהביאה כו' : יא] והרי לה זוג ממינו לעולה אחד מב' שהביאה לחובתה מב' מינין : יב] תזווג לה אותה : יג] לא היתה צריכה אלא ד' פרידין לנדרה ס"א שתים לעולת נדרה וב' לחובתה : יד] להביא עוד שמנה ד' : טו] לפי שנפסלו בקדש [לשון הרב רבינו ר' בצלאל אשכנזי ס"א והיא גירסת רוב הספרים וכן כל מה שיש באלו העשרה דפין שוה אחר זה בדפוס אינו גירסת לשון רש"י ז"ל ולשון רש"י רשמתי בחוץ בשם נוסחאות רש"י כ"י] : טז] ה"ג במתניתין שהם : יז] מחליד ומפני שהוא : יח] עיין בהשמטות בסוף המסכת : יט] דאורייתא כדאמרי' בנזיר בפרק הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני גבי : כ] כדאשכחן ר"ש תיבת גבי נמחק : כא] דרשה דפ"ב דקדושין דמרבה עופות וא"ת : כב] בשחיטת דרום עיין לעיל בתוס' [דף סו. ע"א] בד"ה והרי קדשי קדשים : כג] בשמעתא קמייתא : כד] ור' שמעון מכשיר : כה] לן דשום אות מ' נמחק : כו] העצם ולפי שאין העצם מתפשט לכאן ולכאן כדרך שאר בית השחיטה אלא עומד בקמו וכשהסכין תחת העצם הוא חלדה ולפי' זה אות ו' נמחק :